

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Václavem Kočkou-Amortem ve věci

žalobce: X., narozený dne X.
zastoupený advokátkou JUDr. Eliškou Flídrovou, Ph.D.
sídlem Dlouhá 705/16, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2025, č. j.: OAM-1087/ZA-ZA11-P09-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2025, č. j.: OAM-1087/ZA-ZA11-P09-2024, se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen nahradit žalobci náklady řízení ve výši 12 270 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupkyně.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou včas u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2025, č. j.: OAM-1087/ZA-ZA11-P09-2024, jímž mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025 (dále jen „zákon o azylu“).

Shodu s prvopisem potvrzuje K. T.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce ve své žalobě nejprve shrnul obsah zákonných ustanovení, která napadeným rozhodnutím měla být porušena. Vymezil se proti konstatování žalovaného, že o mezinárodní ochranu v České republice (dále jen „ČR“) žádal pouze z důvodu legalizace pobytu.
3. Zdůraznil, že žalovaný jeho výpověď v napadeném rozhodnutí překrucoval, přestože vzhledem X. v ní podal konzistentní a ucelený azylový příběh. Věřohodnost své výpovědi rovněž doložil vícero podklady. Prokázal i špatný zdravotní stav X. Argumentoval, že důkazní břemeno v řízení o mezinárodní ochraně je rozděleno mezi žadatele a správní orgán. Zatímco on důkazy poskytl, žalovaný vycházel ze spekulací a odmítl některé jím předkládané materiály s odůvodněním, že jsou v anglickém jazyce, přičemž řízení je vedeno v jazyce českém a španělském. Takové zdůvodnění dle žalobce nebylo namístě, zejm. když se jednalo o důkazy podstatné pro řádné zjištění skutkového stavu. Brojil i proti zkrácení podkladu od Amnesty International, k čemuž měl žalovaný přistoupit z důvodu přílišné obecnosti informací v něm obsažených. Žalobce se ale domníval, že informace o běžném životě na Kubě, jako všeobecný nedostatek léků nebo potravin, jsou pro dokreslení jeho azylového příběhu významné.
4. Namítal, že jeho azylový příběh má zprostředkovaně politický charakter, neboť X. Jako důsledek X. je X. odpírána zdravotní péče a byla jim X. Žalobce se proto domníval, že mu měl být udělen azyl podle § 12 zákona o azylu, jelikož ve smyslu čl. 10 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (přepracované znění) (dále jen „kvalifikační směrnice“), postačí, že jsou mu rysy, pro které pronásledování ze strany kubánských orgánů hrozí, připisovány. Argumentoval rovněž ust. čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice, který stanoví, že i souběh méně závažných ústrků ze strany státní moci může přerůst v pronásledování.
5. Jelikož nebylo prokázáno, že obavy žalobce nemají reálný základ, měl žalovaný při svých závěrech z jeho tvrzení vycházet. Dle žalobce neobstojí ani argument, že X. Žalobce uvedl, že X. Zdůraznil, že obsah jeho výpovědi odpovídá informacím ze zpráv o zemi původu. Poukázal na konkrétní případy rozporů v odůvodnění napadeného rozhodnutí, kdy žalovaný z informací dostupných ve spisu dovozoval závěry opačné tomu, co z podkladů plyne.
6. Dále měl za to, že úvahy žalovaného ve vztahu k udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu jsou nepřezkoumatelné. Zopakoval, že on i X. jsou ve špatné zdravotní kondici, nachází se v nepříznivé sociální situaci a ve vlasti jim je odpírána náležitá zdravotní péče. X. Žalovaný však neposoudil, zda jde o případ zvláštního zřetele hodný, a ani tento pojem nevyložil, což je v rozporu s judikaturními závěry Nejvyššího správního soudu (dále také „NSS“).
7. Vysvětlil i okolnosti, pro které by mu měla být udělena alespoň doplňková ochrana, nebudou-li azylové důvody shledány. V případě návratu mu hrozí nelidské či ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, jelikož se stav X. a lékaři jim

odmítají poskytnout náležitou zdravotní péči. Žalovaný se rovněž nedostatečně vypořádal s otázkou možného porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

8. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný zrekapituloval skutkový stav věci a shrnul žalobní argumentaci. S žalobou nesouhlasil.

10. Uvedl, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a ani § 14b zákona o azylu nebyly v případě žalobce shledány. Shrнул podklady, ze kterých ve svých úvahách vycházel, a trval na tom, že se během správního řízení zabýval všemi skutečnostmi tvrzenými žalobcem, přičemž skutkový stav zjistil řádně.

11. Domníval se, že námitky žalobce v žalobě jsou pouhým opakováním argumentů vznesených již během správního řízení, se kterými se ale žalovaný v dostatečném rozsahu v napadeném rozhodnutí vypořádal. Odkázal proto na části odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve kterých zpochybnil X.

12. Zdůraznil, že mezinárodní ochrana žadatele nemá chránit před jakýmkoli negativními jevy v zemi původu, nýbrž pouze těmi vymezenými v zákoně o azylu. Ty ale v případě žalobce dány nejsou. Domníval se, že žalobce měl svůj pobyt v ČR legalizovat postupem podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), nikoli skrze žádost o mezinárodní ochranu.

13. Navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu zjistil soud tyto pro řízení podstatné skutečnosti.

15. Žalobce podal dne 19. 8. 2024 žádost o udělení mezinárodní ochrany (dále jen „žádost“). Při poskytnutí údajů dne 22. 8. 2024 sdělil, že je kubánské národnosti a hovoří španělsky. Uvedl, že nikdy nebyl politicky aktivní, ani nebyl členem žádného politického uskupení. Je X. Ve vlasti se naposledy zdržoval s X. v místě jejich bydliště v X. Přicestovali X. V pasu má uvedeno, že na území ČR vstoupil dne X. V minulosti o udělení mezinárodní ochrany nikdy nežádal. Ke svému zdravotnímu stavu uvedl, že X. Žalobce nikdy nebyl trestně stíhán. Sdělil, že jeho důvody pro podání žádosti jsou politické. X. Uvedl, že se s X. nacházejí ve složité situaci, nedostává se jim zdravotní péče, nejspíš proto, že X., v zemi jsou potíže s dostupností léčiv. Žalobci rovněž byla X.

16. Dále je ve správním spisu založen protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 22. 8. 2024. Žalobce sdělil, že se pro odchod z vlasti X. rozhodli, když X. Domníval se, že státní orgány proti němu nepodnikly razantní kroky, protože X. Za současné vlády není na Kubě k vydržení, země je ve špatné ekonomické situaci, stát nefunguje, léky nejdou obstarat běžným způsobem, shání se na černém trhu. Žalobce v minulosti musel přijmout pomoc od X. Vše bylo drahé nebo z černého trhu, léky mu museli X. Žalobce má X. a uvedl název léku, který na problém užívá. X. ho v běžném životě neomezují. X. Na Kubě některým osobám není dovoleno vycestovat ze země, naopak u některých nepohodlných je to žádoucí, neboť spolu s nimi zmizí i problém. U druhé skupiny osob nastává problém právě po návratu, vláda nebude ráda, když se žalobce X. vrátí.

Dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu X., protože to z právních důvodů nebylo možné.

17. Žalobce do správního spisu založil X. Žalobce rovněž udělil souhlas žalovanému k tomu, aby nahlížel do jeho zdravotní dokumentace, načež žalovaný založil do spisu vyjádření lékaře ze zdravotnického zařízení MV PŘS Zastávka k žalobcovu zdravotnímu stavu.
18. Žalovaný obstaral tyto zprávy o zemi původu: Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR – Kuba – Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti, Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí ze dne 12. 3. 2024 (dále jen „Informace MZV ČR“); Informace Ministerstva zahraničních věcí USA – Kuba – Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2023 ze dne 12. 4. 2024 (dále jen „Zpráva o zemi původu MZV USA“); Informace OAMP – Kuba – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv – Stav: prosinec 2024 ze dne 2. 12. 2024.
19. Seznámení s podklady pro rozhodnutí proběhlo dne 7. 5. 2025, o čemž žalovaný pořídil protokol. Právní zástupkyně žalobce požádala o stanovení lhůty k vyjádření a následně dne 22. 5. 2025 své vyjádření zaslala. Dne 4. 6. 2025 vyjádření žalobce prostřednictvím své právní zástupkyně doplnil a předložil zprávu Amnesty International s názvem *The State of the World's Human Rights* z dubna 2025 (dále jen „Zpráva Amnesty International“), přičemž ve spisu je založena pouze titulní strana zprávy a tabulka s obsahem. Žalobcem byla předložena i zpráva *Cuba – Country conditions bulletin* od Migration & Asylum Lab z roku 2023.
20. Dne 13. 8. 2025 podal žalobce stížnost proti nečinnosti správního orgánu a žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu.
21. Následně žalovaný dne 25. 8. 2025 vydal napadené rozhodnutí.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

22. Městský soud v Praze přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu řádně a včas uplatněných žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní [dále jen „s.ř.s.“]), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany a § 32 odst. 9 zákona o azylu.
23. Soud ve věci rozhodl bez jednání ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.
24. Podle ust. § 12 zákona o azylu *azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec*
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
25. Podle ust. § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025 *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární*

azyl“) z humanitárního důvodu. Rodinnému příslušníku podle § 13 odst. 2 azylanta, kterému byl udělen humanitární azyl, se v případě hodném zvláštního zřetele udělí humanitární azyl za účelem sloučení rodiny; § 13 se použije obdobně.

26. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
27. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje
- a) trest smrti nebo poprava,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo
 - c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
28. Podle ust. § 22 odst. 1 zákona o azylu účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Písemnosti vyhotovené v cizím jazyce je účastník řízení povinen předkládat v originálním znění a současně v překladu do jazyka českého; to neplatí, jde-li o písemnost vyhotovenou v jazyce, v němž jedná účastník podle věty první, nebo pokud ministerstvo takový překlad nevyžaduje.
29. Podle ust. čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice aby bylo jednání považováno za pronásledování ve smyslu čl. 1 odst. A Ženevské úmluvy, musí být
- a) svou povahou nebo opakováním dostatečně závažné, aby představovalo vážné porušení základních lidských práv, zejména práv, od nichž se podle čl. 15 odst. 2 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod nelze odchýlit, nebo
 - b) souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv, který je dostatečně závažný k tomu, aby postihl jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a).
30. Podle ust. čl. 10 odst. 1 kvalifikační směrnice při posuzování důvodů pronásledování přihlíží členský stát k těmto hlediskům: (...), e) pojem politických názorů zahrnuje zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.
31. Podle ust. čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice při posuzování otázky, zda má žadatel odůvodněnou obavu z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje.
32. Žalobce se předně vymezil proti tvrzení žalovaného, že při podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl veden pouze snahou o legalizaci svého pobytu na území ČR. Uvedl, že jde o bagatelizující frázi používanou v rozhodnutích OAMP pravidelně, která je inherentně paradoxní. Žalovaný uzavřel, že žalobcova žádost o mezinárodní ochranu byla

podána účelově, pouze s cílem strávit X. na území ČR, když X. Aniž by soud měl v úmyslu předjímat závěr, zda jsou žalobcovy důvody pro opuštění domovského státu takovými, pro které by mu měla být udělena jedna z forem mezinárodní ochrany, přisvědčuje žalobci, že předmětné konstatování žalovaného je v jeho případě opravdu prázdnou frází, jejíž odůvodnění je plytké, nepřesvědčivé a bezdůvodně bagatelizující.

33. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobce X. Taková motivace se soudu nejeví ani nepravděpodobná ani irelevantní.
34. Soud se neztotožňuje ani s argumentací žalovaného, ve které žalobci kladl k tíži X., příjezdu do ČR přednostně nezačal řešit svou pobytovou situaci skrze zákon o pobytu cizinců. Zákon o azylu žádnou podmínku „vyčerpání“ jiných prostředků, skrze které lze dlouhodobě legálně pobývat na území ČR, pro přípustnost žádosti nestanoví. Rovněž platí, a konstatuje tak v napadeném rozhodnutí ostatně i žalovaný, že účel zákona o pobytu cizinců a zákona o azylu je rozdílný. Pokud se žalobce před svým odchodem ze země původu setkal s jednáním, které považoval za pronásledování, potažmo působení vážné újmy, či se takového jednání obával do budoucna, je přirozené, že se v ČR pokusil získat mezinárodní ochranu, nikoli pobytové oprávnění podle zákona o pobytu cizinců.
35. Zdůvodnění žalovaného, proč by žádost žalobce měla být podána účelově, postrádá oporu ve správním spisu. Bylo by vhodné, aby se žalovaný jednotlivým okolnostem tvrzeným žalobcem argumentačně přesvědčivě věnoval, namísto toho, aby další relevantní skutečnosti tvořící azylový příběh žalobce opomíjel a bagatelizoval je pouze s odkazem na jeho dřívější pasivitu.
36. Co se týče podkladů pro napadené rozhodnutí, nesouhlasil žalobce s tím, že do nich nebyly zařazeny dokumenty, které během řízení do správního spisu založil, konkrétně se jedná o Zprávu Amnesty International a dva články týkající se X., přičemž uvedené dokumenty byly bez českého překladu předloženy v anglickém jazyce. Žalovaný je nepřijal s odkazem na ustanovení § 22 odst. 1 zákona o azylu. Soud konstatuje, že bylo na žalovaném, zda tyto dokumenty do podkladů zařadí, neboť předmětné ustanovení zákona o azylu stanoví žadateli povinnost předkládat listiny, které nejsou česky nebo v jazyce, ve kterém se řízení vede, současně s jejich překladem do češtiny, ledaže překlad ministerstvo nevyžaduje. Žalobcův mateřský jazyk je španělština, která je rovněž jazykem, kterým se v řízení před správním orgánem s žalovaným dorozumíval. Jelikož zprávy předkládané žalobcem měly anglická znění a žalobce k nim neposkytl současně i překlad do češtiny, byl žalovaný oprávněn tyto dokumenty jako podklad pro rozhodnutí nepřijmout. Uvedené však nikterak neumenšuje povinnost žalovaného řádně zjistit skutkový stav věci.
37. Žalobce svůj azylový příběh odvozoval především od X. Žalovaný bez hlubší úvahy ale uzavřel, že nebyl-li azyl v ČR udělen X.
38. X. Z toho žalovaný dovozoval, že X., tedy nebyl politicky aktivní.
39. Žalovaný k otázce, zda X., přistoupil formalisticky a soustředil se pouze na informaci, že X. Takové hodnocení považuje soud za nepřiléhavé ve vztahu k informacím, které jsou o Kubě ze zpráv o zemi původu založených ve správním spisu známy. Žalovaný tímto závěrem de facto přistupuje na narativ kubánského režimu, že X. Zpráva o zemi původu MZV USA k tomuto výslovně uvádí, že skutečná povaha X. Argumentace žalovaného, že žalobce X. nemůže odvozovat svůj azylový příběh, je proto lichá.

40. Jako důvodnou hodnotí soud i námitku žalobce, která rozporuje, že v jeho příběhu nelze spatřovat politický podtext pouze proto, že X.
41. Z tvrzení žalobce v průběhu správního řízení také vyplynulo, že jemu i X. v zemi původu byla záměrně odepřena lékařská péče. Žalobce vysvětlil, že X. jsou dostupné jen občanům, kteří vládnoucí režim podporují. Soud upozorňuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, v kterém konstatoval, že podle judikatury Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) a Evropského soudu pro lidská práva je žádoucí, aby mezinárodní ochrana byla udělena osobám, kterým je zdravotní péče úmyslně odpírána z důvodů obsažených v demonstračním výčtu čl. 10 kvalifikační směrnice (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 1. 2022, č. j.: 5 Azs 70/2020-103, nebo rozsudek ze dne 20. 7. 2022, č. j.: 10 Azs 42/2022-32). Mezi takové důvody patří mj. zastávání politického názoru, myšlenky nebo přesvědčení, přičemž není vyžadováno, aby žadatel podle těchto přesvědčení jednal. Soud rovněž upozorňuje, že čl. 10 odst. 2 kvalifikační směrnice stanoví, že při posuzování odůvodněnosti obavy z pronásledování není rozhodné, zda žadatel politické nebo jiné charakteristické rysy má, nýbrž postačí, že jsou jim původcem pronásledování připisovány. Nemusí tedy být rozhodujícím faktorem, zda žalobce sám svůj politický postoj veřejně manifestoval nebo otevřeně proti režimu bojoval. Podstatná je naopak otázka, zda by jednání domovského státu vůči osobě žalobce, dosahovalo-li by intenzity pronásledování, mohlo být motivované tím, že žalobci státní instituce připisují nějakou politickou charakteristiku, na jejímž potlačení má kubánský režim zájem.
42. V rozsudku SDEU ze dne 18. 12. 2014, ve věci C-542/13, Mohamed M'Bodj proti Belgii, bodě 36, stojí: *„Riziko zhoršení zdravotního stavu státního příslušníka třetí země trpícího vážným onemocněním, které vyplývá z neexistence odpovídající léčby v zemi jeho původu, aniž jde zároveň o úmyslné odepírání péče tomuto státnímu příslušníkovi třetí země, nemůže postačovat k tomu, aby z něj plynula nutnost přiznat tomuto státnímu příslušníkovi podpůrnou ochranu“* (zvýraznění doplněno zdejší soudem). Tj. bude-li argumentováno a contrario, záměrné odepření zdravotní péče osobě, která ji potřebuje, může podle SDEU založit důvod pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany.
43. Žalobce uvedl, že mu ve vlasti byla zdravotní péče nejen těžko dostupná, ale dokonce záměrně odepřena (č. l. 24 ve správním spisu), a to z toho důvodu, že X.
44. Pokud žalovaný s tvrzením o odepření lékařské péče z politických důvodů nesouhlasil, měl ho v odůvodnění napadeného rozhodnutí vyvrátit. To ovšem neučinil, protože se touto skutečností vůbec nezabýval. Nedisponoval ani podkladem, který by praktiku odpírání péče v podmínkách kubánského režimu potvrdil jako běžnou, nebo naopak tuto možnost vyloučil. I za předpokladu, že by k této skutečnosti nebyly informace dostupné, a žalovaný tvrzení žalobce nebyl schopen potvrdit ani vyvrátit, měl jeho tvrzení považovat za pravdivé a argumentačně se s ním v napadeném rozhodnutí vypořádat, neboť žalobci svědčila výhrada pochybnosti. K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j.: 6 Azs 50/2003-89, sdělil: *„V řízení o udělení azylu musí správní orgán často rozhodovat v důkazní nouzi. Za této situace je nutné při hodnocení důkazů vzít v úvahu také způsob výkonu státní moci v zemi původu, možnost uplatňování politických práv a další okolnosti, které mohou mít vliv na naplnění důvodů pro udělení azylu. Taková výhrada pochybnosti se uplatní ve prospěch žadatele například tam, kde z dalších důkazů plyne, že stav dodržování lidských práv v zemi původu je špatný, že občanům je upíráno právo na změnu vlády, že dochází k nezákonným popravám, mizení osob, častému používání mučení. Naopak, je-li země*

původu žadatele o azyl právním státem s demokratickým režimem, je na žadateli o azyl, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován.“

45. V jiném rozsudku pak Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „[Břemeno důkazní] je výrazněji rozloženo mezi žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaného. Prokazovat jednotlivá fakta je povinen primárně žadatel, nicméně žalovaný je povinen zajistit k dané žádosti o mezinárodní ochranu maximální možné množství důkazů, a to jak těch, které vyvracejí tvrzení žadatele, tak těch, co je podporují“ (srov. rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2008, č. j.: 5 Azs 66/2008-70). Zároveň platí, že: „Není povinností žadatele o azyl, aby pronásledování své osoby prokazoval jinými důkazními prostředky než vlastní věrohodnou výpovědí. Je naopak povinností správního orgánu, aby v pochybnostech shromáždil všechny dostupné důkazy, které věrohodnost výpovědi žadatele o azyl vyvracejí či zpochybňují“ (srov. rozsudek NSS ze dne 21. 12. 2005, č. j.: 6 Azs 235/2004-57). Soud rovněž upozorňuje, že je to právě žalovaný, kdo nese odpovědnost za to, že zprávy o zemi původu a jiné podklady ve spisu budou: „(...) v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné“ (srov. rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2009, č. j.: 1 Azs 105/2008-81).
46. Žalobce v žalobě také poukázal na ust. čl. 9 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice, podle kterého se rovněž souběh opatření, který jednotlivce postihuje stejným způsobem jako závažné porušení lidských práv, považuje za pronásledování. Soud konstatuje, že argumentace předmětným ustanovením byla namístě. Žalovanému lze sice dát za pravdu, že žalobce nikdy nebyl trestně stíhán a jako aktivista nepůsobí, ale tato dvě kritéria nejsou jedinými, která přicházejí v úvahu při kvalifikaci postupu státních orgánů jako pronásledování podle zákona o azylu. Žalobce ve správním řízení popsal nejen incident se záměrným odepřením péče, ale upozorňoval i na X. Z odůvodnění týkajícího se ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu tak mělo být zřejmé, že tyto tvrzené ústrky žalovaný zvažil. Ale ten se v předmětné části napadeného rozhodnutí omezil na konstatování, že na obecnou otázku, zda čelil ve vlasti problémům ze strany státní moci, odpověděl žalobce negativně, a soustředil se na argumentaci k politické činnosti X., čímž zbytek azylového příběhu žalobce v této části ignoroval.
47. V žalobě bylo rovněž namítáno, že si žalovaný protiřekl, když konstatoval, že žalobce X. nemohli být pro režim zájmovými osobami. Takový závěr žalovaný zdůvodnil tím, že X. bylo povoleno bez obtíží z Kuby vycestovat, přičemž k dané otázce citoval Zprávu o zemi původu MZV USA, která informovala, že dobrovolný exil je nepohodlným osobám nabízen jako možnost, která je výhodná i pro stát.
48. K této námitce soud uvádí následující. Zprávy o zemi původu se soudu v tomto směru jeví nejednoznačné. Na jedné straně zprávy zmiňují obecná omezení pro běžné Kubánce i politicky činné osoby překračující hranice a tzv. regulované osoby, kterým je odepřen přístup k získání cestovního pasu nebo jsou kladeny jiné překážky pro vycestování, přičemž zařazení mezi takové regulované osoby je arbitrární a X. (č. l. 81 a 86 ve správním spisu). Na druhé straně ale hovoří o případech osob aktivistů a disidentů, které bývají kubánskou vládou dokonce přinuceny, aby zemi opustily (č. l. 70 a 75 ve správním spisu). Shromážděné zprávy tudíž nejsou dostatečným podkladem pro kategorický závěr o nemožnosti vycestovat u zájmových osob.
49. Obdobně žalobce považoval za rozporný závěr, že kubánské orgány se o jeho žádosti o mezinárodní ochranu nemají, jak dozvědět, proto mu v této souvislosti nemůže hrozit

žádný postih. Měl za to, že tamním orgánům bude zřejmé, že X. Odkázal na Informaci MZV ČR, která uvádí, že v zemi pro neúspěšné žadatele žádné oficiální restriktce neplatí, ale případné postihy není možné vyloučit, jelikož jsou nepředvídatelné a svým obsahem arbitrární, přičemž může dojít k uložení vysokých pokut. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nespatořoval hrozbu sankce při návratu, neboť podle zpráv o zemi původu nedochází k postihu ve všech případech navrátilců.

50. I v tomto případě jsou tak informace nejednoznačné, když sankce podle uváděných zdrojů nastat může, ale nemusí. Soud obdobně jako v předchozích bodech tohoto rozsudku připomíná, že žalobci v azylovém řízení svědčí výhrada pochybnosti (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 2. 2004, č. j.: 6 Azs 50/2003-89). Žalovaný měl proto rovněž vycházet z judikturního závěru Nejvyššího správního soudu vyjádřeného v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j.: 2 Azs 71/2006-82: *„Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (...) [tím méně to znamená, že v případě návratu do země původu musí být nastání nežádoucího důsledku prakticky jisté (...), nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.“* Zprávy o zemi původu s jistotou nevylučují, že by k postihu žalobce a X. mohlo dojít, naopak zmiňují nahodilost a svévoli, přičemž negativní následky nemusí, ale mohou nastat. Soud má tedy za to, že nedokázal-li žalovaný postih žalobce po návratu do vlasti vyloučit, měl tuto okolnost brát za prokázanou.
51. Žalobce brojil i proti vypořádání otázky udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, ve znění do 30. 9. 2025. Namítal, že vzhledem k tristní ekonomické situaci na Kubě čelí mnohým potížím, protože X.; s námahou shání potřebné léky a potraviny. Jak soud již blíže vysvětlil v bodě 36 tohoto rozsudku, žalovaný neměl povinnost přijmout jako podklad pro rozhodnutí anglicky psanou Zprávu Amnesty International, která se ekonomické a sociální situaci na Kubě věnuje. Pro posouzení azylového příběhu žalobce a X. stran humanitárního azylu je však zhodnocení obecné situace, nejen politické, v jejich vlasti podstatné. Z odůvodnění je pak nejasné, do jaké míry vzal žalovaný špatnou ekonomickou situaci za prokázanou. Pokud měl úmysl zpochybnit tvrzení o všeobecném nedostatku, měl tak učinit na základě buď podkladů poskytnutých žalobcem nebo vlastních zpráv. Žádná ze zpráv o zemi původu zařazených do podkladů pro napadené rozhodnutí se však této problematice nevěnuje, což vedlo k tomu, že žalovaný nezjistil řádně a v úplnosti skutkový stav, když ve vztahu k předmětné otázce odmítl podklady poskytnuté žalobcem a sám jiné neobstaral.
52. V souvislosti s ekonomickou situací v zemi původu žalobce namítal i to, že X. Soud k tomu uvádí následující. Žalovaný konstatoval, že žalobce X. dokázali našetřit dostatek finančních prostředků X., což svědčí o tom, že nejsou vysoce zranitelnými ani ohroženými osobami. Jelikož žalobce původ prostředků, ze kterých X., ve správním řízení neuvedl, ačkoli tak bez obtíží učinit mohl, a tuto informaci sdělil prvně až v žalobě, bylo samo konstatování, že šlo o vlastní peníze X., přípustné (srov. rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015, č. j.: 10 Azs 194/2015-32).
53. Žalobce rovněž tvrdil nepřezkoumatelnost části napadeného rozhodnutí týkající se § 14 zákona o azylu, ve znění účinném do 30. 9. 2025. Tuto vadu měla způsobit skutečnost, že žalovaný nevyložil obsah neurčitého právního pojmu *případ zvláštního zřetele hodný*. Soud

shledává námitku žalobce důvodnou. Žalovaný na žádném místě napadeného rozhodnutí neposkytuje bližší úvahu k tomu, jak vnímá obsah neurčitého právního pojmu *případ zvláštního zřetele hodný* v předmětném ustanovení. Omezil se na konstatování, že okolnosti provázející žalobce takovým důvodem nejsou, neboť možnost udělení humanitárního azylu se vztahuje pouze na situace, ve kterých by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit. Jaké okolnosti by však podle žalovaného mohly zakládat situaci, ve které by bylo „nehumánní“, aby správní orgán azyl žadateli neudělil, není z odůvodnění napadeného rozhodnutí zřejmé. Nevysvětlil, co se myslí ekonomickými a sociálními podmínkami natolik žalostnými, aby je bylo možné považovat za „nehumánní“. Žalovaný tedy pochybil, protože na základě jeho odůvodnění si lze jen stěží představit, jak si předmětný neurčitý právní pojem vykládá, a to za situace, kdy poměry žalobce (zvláště v kontextu X.) zjevně nejsou zcela vzdáleny možným humanitárním aspektům.

54. V neposlední řadě žalobce namítal, že napadenému rozhodnutí schází dostatečné odůvodnění ve vztahu k doplňkové ochraně ve smyslu ust. § 14a zákona o azylu. Všechny výše soudem vyložené nedostatky v odůvodnění napadeného rozhodnutí lze v zásadě vztáhnout i k argumentaci žalovaného k doplňkové ochraně, neboť z velké části pouze zkopíroval své odůvodnění k ust. § 12 a § 14 zákona o azylu, ve znění do 30. 9. 2025. Není pravdou, že se žalovaný v napadeném rozhodnutí s možností udělit mezinárodní ochranu v podobě doplňkové ochrany nevypořádal vůbec, jak tvrdil žalobce. Ale toto odůvodnění trpí stejnými vadami, které soud v tomto rozsudku již popsal.
55. Obsah správního spisu zahrnoval vše potřebné pro rozhodnutí soudu, další doplnění dokazování tak soud v této fázi řízení shledal nadbytečným.
56. V dalším řízení se žalovaný náležitě vypořádá se všemi relevantními skutečnostmi plynoucími z azylového příběhu předkládaného žalobcem. V odůvodnění se neomezí primárně na argumentaci, že nebyl-li azyl udělen X., a poskytne úvahy k žalobcovu azylovému příběhu jako celku. Zejména se vypořádá s tvrzením žalobce, že jemu X. byla v zemi původu výslovně odepřena zdravotní péče, neboť nepodporuje současný kubánský režim. Důsledněji argumentačně podpoří své závěry o možnostech vycestovat z Kuby a návratu na ni, přičemž bude mít na paměti judikaturu týkající se přiměřené pravděpodobnosti, jakož i rozložení důkazního břemene v azylových věcech. V odůvodnění se rovněž vyhne bagatelizaci žalobcovu azylového příběhu a důvodů, které ho k podání žádosti o mezinárodní ochranu vedly.
57. S ohledem na shora uvedené dospěl soud k závěru, že námitky tak, jak je žalobce uplatnil v žalobě, byly důvodné, a napadené rozhodnutí podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. zrušil. V souladu s ust. § 78 odst. 4 s.ř.s. soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení. Právní názor vyslovený v tomto rozsudku žalovaného v dalším řízení zavazuje (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).
58. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., podle kterého má účastník, který měl ve věci úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Náklady vynaložené žalobcem na dané řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za dva úkony právní služby (§ 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky č. 177/1996 Sb. – tj. převzetí zastoupení a písemné podání k soudu), každý v částce 4 620 Kč, v součtu tedy 9 240 Kč, a náhradu hotových výdajů v částce 450 Kč za jeden úkon, v součtu tedy 900 Kč; tj. dohromady 10 140 Kč. Právní zástupkyně je plátkyní DPH, soud tak žalobci dále přiznal i částku odpovídající příslušné sazbě daně (zaokrouhlené na celé

koruny nahoru dle § 146 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád) ve výši 2 130 Kč. Celková výše nákladů tak činí 12 270 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 27. února 2026

JUDr. Václav Kočka-Amort, v. r.
samosoudce